

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in ob.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — St. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toz.

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 7. oktobra 1924.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 119.

Petintridesetletnica Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani.

Dne 1. oktobra 1889 je sklical g. Fran Ks. Souvan kot predsednik slovesno otvoritveno sejo prvega upravnega odbora Mestne hranilnice ljubljanske, nakar je pričela hranilnica ob 9. uri s poslovanjem.

Po času obstoja je ona peta slovenska hranilnica; prednjačile so ji v tem Okrajna hranilnica v Slovenjgradcu, osnovana l. 1869, Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah, osnovana l. 1873, Okrajna hranilnica v Kozjem, osnovana l. 1874, ter Južno-štajerska hranilnica v Celju, osnovana 18. junija 1889.

Ustanovljena je bila Mestna hranilnica ljubljanska vsled sklepa ljubljanskega občinskega sveta sicer že dne 31. maja 1882, kateri dan je imel prvo sejo novoizvoljeni slovenski občinski zastop. Na tej seji je stavil dr. Alfonz Moschè predlog, naj se osnuje Mestna hranilnica ljubljanska, in je bil predlog sprejet z večino petnajstih slovenskih glasov. Proti so glasovali seveda Nemci ter zahtevali, da se vpiše njihov protest v zapisnik. Da je pa takratna deželna vlada potrdila hranilnična pravila, je trajalo do 15. decembra 1888, torej več kakor šest in pol let, — dokaz velike naklonjenosti avstrijskih vlad napram gospodarskim težnjam in gospodarski osamosvojitvi Slovencev.

Ljubljanski Nemci seveda niso brez vzroka protestirali proti ustanovitvi mestne hranilnice. Saj so imeli že svojo hranilnico, ki pa ni bila mestna, ampak društvena, in za katero tudi ni jamčila nobena občina in noben okraj, ampak poleg od utemeljiteljev položenega varstvenega zaklada le tekoma let iz čistega poslovnega dobička nabrani rezervni zaklad. Vlada jim je pa šla, kakor vedno, tudi takrat kolikor možno na roko.

Prvotni namen Mestne hranilnice ljubljanske in vseh že tedaj ustanovljenih občinskih in okrajnih hranilnic je bil, dajati v pospeševanje delavnosti in varčnosti vsakemu, zlasti pa manj premožnim ljudem priliko, kako nalagati prihranjeni si denar varno kot kapital brez težave in zamude časa na obresti in ga zopet dvigati, kadar ga potrebuje. Ker pa jamčiti za vloge vseh mestnih (občinskih) in okrajnih hranilnic mesto (občina) oz. okraj z vsem svojim premoženjem (nepremičnim in premičnim) in s celo svojo davčno močjo, katero jamstvo je popolno ter tudi po zakonu ustanovljeno in potrjeno, niso vlagali pri hranilnicah svojih prihrankov le revnejši sloji, ampak so se posluževali hranilnic kot pupilarno varnih denarnih zavodov za svoje naložbe tudi premožnejši sloji. To je dokazal že prvi uradni dan Mestne hranilnice ljubljanske, ko je vložilo 105 strank in sicer sami meščani, skupaj 11.412 goldinarjev. Kmetstvo ljudstvo se je pa še precej časa držalo le svoje špar-kase, ki je podpirala z pri njih nabranim denarjem predvsem nemške trgovce in obrtnike. Toda narodna zavvednost se je vedno bolj širila, in s to zavednostjo so se dvigale vloge pri Mestni hranilnici ljubljanski.

Popolen preobrat je pa prineslo l. 1908. Po 20. septembru l. 1908 je namreč ljudstvo pričelo dvigati pri nemških denarnih zavodih svoj vloženi denar ter ga prenašati v slovenske denarne zavode. Da je dobila ob tej priliki Mestna hranilnica ljubljanska večino pri nemških denarnih zavodih vložnega denarja, je pač umevno, ker je bila Mestna hranilnica ljub-

ljanska že tedaj največja slovenska hranilnica. Dočim so se do 31. decembra 1907 dvigale vloge letno povprečno za K 1.400.000.—, so narastle tekoma l. 1908 od K 24.873.003.17 na K 33.371.627.64, torej za polnih K 8.498.624.47, tekoma l. 1909 pa zopet za K 4.288.372.36. Od tedaj je vložno stanje vedno bolj naraščalo, in danes, ob svoji petintridesetletnici, šteje Mestna hranilnica ljubljanska okroglo Din 120.000.000.— ali 480 milijonov kron vlog, ter je vsled tega največja regulativna hranilnica na našem jugu. Pretrpeti je pa morala, kakor vsi drugi denarni zavodi, tudi marsikdaj občutne pretresljaje. Nekoliko ji je škodovalo od l. 1898 naprej v slovenskih deželah lepo se razvijajoče združništvo, potres leta 1895, okupacija Bosne in Hercegovine l. 1908, največ pa seveda svetovna vojna. Izšla je pa vedno še bolj krepka, ker je ljudstvo pri vseh prilikah uvidelo, da ji lahko brezpogojno zaupa.

Zaupani ji denar uporablja hranilnica za vse po pravilih ji ustrezajoče posle. Predvsem ga posoja na me-nice, na vrednostne papirje, na zemljišča in občinam. Pri slednjih je treba zlasti opozoriti na to, da se mora izkazati vsaka občina pred izplačilom dovoljenega ji posojila z dovoljenjem nadrejenega ji velikega župana o najetju predmetnega posojila, hranilnica sama pa mora imeti dovo-

ljenje ministrstva trgovine in industrije, da sme to posojilo sploh izplačati.

Spremenjene povojne gospodarske prilike so dovedle tudi pri Mestni hranilnici ljubljanski do nekaterih statutarnih in poslovnih sprememb. Hranilnica ne sprejema več le vlog na hranilne knjižice, ampak tudi vloge v tekočem računu, za katere jamči v enaki meri mesto Ljubljana. Tudi posojila dovoljuje v tekočem računu; in kakor je opaziti, pridobiva ta način poslovanja pri vlagateljih in pri dolžnikih vedno več simpatij.

Prezreti pa ne smemo še enega, za zgodovino Mestne hranilnice ljubljanske zelo važnega dejstva. Ko je po septemberskih dogodkih l. 1908 odpovedalo Kreditno društvo tedaj še popolnoma nemške Kranjske hranilnice v Ljubljani kredit slovenskim trgovcem in obrtnikom, da jih na ta način gospodarsko upropasti, je ustanovila Mestna hranilnica ljubljanska še istega leta za slovenske trgovce in obrtnike »Kreditno društvo«, ki je osnovano na podlagi vzajemnosti svojih članov ter pričelo s poslovanjem 6. septembra 1909. Prvotna, Kreditnemu društvu na razpolago dana glav-nica je znašala K 500.000.—, ki se je pa tekoma časa zvišala na 7.500.000 dinarjev ali 30.000.000 kron.

Omenimo naj še, da so bili prvi poslovni prostori Mestne hranilnice ljubljanske na levi strani v pritličju magistratnega poslopja, od 1. maja 1905 pa posluje hranilnica v krasnih prostorih lastne hranilnične trinadstropne palače v Prešernovi ulici št. 3.

Lesna trgovina in železniški tarifi.

1. septembra je znižala Avstrija svojo »Holzausfuhrabgabe«, da omogoči svoji lesni produkciji nadaljnjo uspešno konkurenco. Avstrija je upoštevala važnost te panoge dovolila lesni industriji že prej vse mogoče železniške tarifne olajšave. Z novo odredbo je dala v roke svoji lesni trgovini zelo uspešen instrument, s katerim bo udarjena v prvi vrsti slovenska lesna trgovina, ki z ozirom na geografično lego in paralelne interese na zunanjem trgu skoraj sama vodi danes že brezuspešen boj z avstrijsko konkurenco.

Slovenska lesna industrija prosjači že leta in leta, da se ozira država na njen težak položaj. Do danes so ostale vse prošnje brez uspeha in vendar je eksistenčna možnost večine podjetij odvisna od ureditve železniških tarifov.

Lesna industrija zahteva in mora brez odloga dobiti deklasifikacijo vseh produktov z mehkega lesa in bukovine. Popust mora iznositi najmanj 30% dosedanjih tarifov v lokalnem in eksportnem prometu v vseh relacijah.

Vitalnega pomena je reekspedicija, ki se mora takoj uveljaviti. Redukcija eksportnih tarifov brez dovolitve reekspedicije z direktnimi tarifi bi bila voda na mlin tuji konkurenci. Tuja konkurenca bi delala s polno izrabo ugodnosti eksportnih tarifov, domača trgovina pa, ki ima svoja manipulativna skladišča tostran meje, bi izgubila v tem trenutku vsako konvencionalno dela in koncentracije blaga v skladiščih v svrhu manipulacije in sestave eksportnih sortimentov. Nastala bi situacija, ki bi bila pravi unikum, ker bi bila domača trgovina po lastni železniški upravi prisiljena v svrhu izrabe eksportnih tarifov prenesti skladišča onstran meje.

Sledeča kalkulacija naj dokaže istinitost te trditve.

Vzemimo Brezovico kot sedež takega manipulativnega skladišča. To skladišče dobiva blago iz dolenskih in štajerskih postaj. Kot primer vzamemo za oddajno postajo Stražo-Toplice.

Voznina Straža-Toplice—Brezovica je 1080 Din, Brezovica—Postojna 540 Din, skupaj 1620 Din. Voznina Straža-Toplice—Postojna pa je 1320 dinarjev. Lomljeni tarif je torej dražji za 300 Din.

Iz tega je razvidno, da ima italijanski trgovec, ki ima svoja manipulativna skladišča onstran meje, že danes veliko prednost, ker spravlja svoje blago do državne meje za 300 Din ceneje kako jugoslovanska podjetja, ki imajo svoja skladišča tostran meje ter so vsled tega tudi obremenjena z visokimi davki, katerih italijanskemu trgovcu pri njegovem nakupu ni treba kalkulirati.

Pri popustu 30% na eksportne tarife postane situacija za našo lesno trgovino in industrijo naravnost nevzdržna. Sledeči primer to zadostno pojasnjuje:

Vzemimo zopet transport iz Straže-Toplice v Postojno kakor v prejšnjem primeru. Domače podjetje, ki naj blago na svojem manipulativnem skladišču na Brezovici sortira, plača za progo Straža-Toplice—Brezovica 1080 dinarjev, pri 30% popustu bo podjetje plačalo od Brezovice do Postojne 378 dinarjev, skupaj 1458 Din. Za progo Straža-Toplice—Brezovica pa bo plačal italijanski trgovec, ki ima manipulativno skladišče onstran meje, le 924 Din; razlika je torej 534 Din.

Za okroglo 500 Din pri vagonu 10.000 kg bode italijanski trgovec na boljšem napram domačim podjetjem. To znači diferenco 25 Din pri m³, ali zadostno refakcijo, s katero italijanska trgovina lahko popolnoma osvoji naše delo.

To gorostasno razmerje se mora ukiniti. Gorinja dva konkretna slučaja bi morala zadostovati, da se vsi merodajni faktorji z največjo energijo zavzamejo za takojšnjo uvedbo reekspedicije z direktnimi tarifi za vse relacije v prometu z Italijo. Kar velja za zgornji primer, velja ravnotako za vse proge prejšnje Južne železnice proti Postojni, kakor za vse proge gorenjskih železnic tako proti Boh. Bistrici, kakor proti Kranjski gori.

Glede internega prometa je potrebno ne samo deklasificiranje lesnih izdelkov, ampak tudi diferenciranje tarifov za obdelano blago in surov material. Dober del naših žag je danes pasiven, ker je dostavljanje okroglega blaga po železnici neprimerno drago. Prej cvetoča žagarska podjetja propadajo, ker veliko število njih ne more po železnici dovažati okroglega lesa vsled previsokih tarifov.

Italijansko gospodarsko pismo.

Drugo leto nove vlade v Italiji se zaključuje. Z velikanskim pompom se je oznanjevala gospodarska in denarna obnova, a gibalo se je nazadnje vse gospodarstvo vendarle v okviru državnih potreb in praktičnih zahtev. Saj drugače tudi biti ne more. Rekli so, da bodo papirno liro dvignili na 50 centesimov, pa je niso in je ostalo vse pri starem. Tudi finančno ravno-vesje še ni doseženo. In če vlada pravi, da je imela kakšne uspehe, takoj se oglasi 17 opozicionalnih strank in vse pravijo: finance bi se bile itak zboljšale, vlada upravlja samo dediščino prejšnjih dni. Tudi prav dobri narodni gospodarji z metodami finančnega ministra de Stefani niso zadovoljni, kaj šele nasprotniki, ki pravijo, da hoče minister s svojimi eks-pozeji ljudstvo samo varati.

Velik je pritisk na gospodarsko življenje Italije; zlasti ga teži notranji in tuji dolg. Samo za obresti inozemskega dolga morajo dati četrtino vseh državnih dohodkov. Notranji dolg je ta-le:

Predvojna 3-5%-na renta	13.312.000.000 lir
5%-ni konsolidirani dolg	31.155.000.000 lir
Tekoči dolg	4.887.000.000 lir
Državne zakladnice	34.006.000.000 lir
Bankovci	9.912.000.000 lir

Inozemski dolg, zlasti napram Uniji in Angliji, znaša ogromno vsoto 22.721.000.000 zlatih lir; pridejo pa zraven še obresti, ki jih morajo samo Angliji plačati vsako leto za 717 milijonov zlatih lir. Ti vojni dolgovi so merjeni ob funtu in dolarju in znaša po sedanjem kurzu zunanji dolg Italije skoraj 100 milijard papirnatih lir. Torej več kakor ves notranji dolg.

Iz tega neugodnega položaja si lahko razlagamo tudi stališče Italije napram reparacijskim problemom dolga. Malo imajo še upanja na odpis vojnega dolga, ker je šla Anglija s »slabim« zgledom naprej, odplačivši Ameriki ves svoj vojni dolg.

Glede notranjega gospodarskega položaja bi omenili, da so banke po zadnjem polomu svoj položaj zelo zboljšale. Občinstvo ima do njih in industrijskih vrednot spet popolno zaupanje. Splošno se pa čuti pomanjkanje kapitala.

Lani je bila letina v Italiji prav posebno ugodna, letos pa ni. Mislijo, da bo treba importirati 25 milijonov meterskih stotov žita, za kar bo zopet treba plačati inozemstvu poltretjo milijardo lir. Tudi druge panoge poljedelstva ne kažejo posebno dobro, skoraj zmeraj so pod povprečno mero. Industrija pa brez izjeme napreduje.

Delo v zadnjih dveh letih skoraj nikdar ni zaostalo. Industrija se je v zadnjem času res lepo razvila, je popravila zgube prvih povojnih let in je razširila obrate ali jih pa preustrojila.

Omejitev izseljevanja v Severno Ameriko je Italijo občutno zadela, zadelo, posebno še, ker izseljevanje v Južno Ameriko ni nobeno pravo namdestilo. Prejšnje izseljevanje v Srednjo in Severovzhodno Evropo je padlo danes na minimum.

V severni Italiji tožijo, da silijo ljudje preveč v mesta, na deželi pa ni dosti delovnih moči.

Gospodarski položaj Italije je označen danes s temi-le točkami:

1. Dolg v inozemstvu, pri čemur se še ne ve, kako bo treba vojni dolg odplačevati;

2. Notranji dolg, ki hudo tišči in vsled katerega bo morebiti treba pomnožiti obtok bankovcev;

3. Proračunski položaj pravi, da izdatkov ni mogoče zmanjšati, dohodki so pa že itak dosegli najbolj skrajno mejo, saj so davki že kar neznosni;

4. Slabo upanje na žetev in najbržno podražanje surovin na svetovnem trgu.

Zato se obračajo vodilni politiki na narod in pravijo:

Preden bo prišla Italija iz sedanje gospodarske in denarne odvisnosti do prave in popolne samostojnosti, bo treba še najtrše samovzgoje in najskrajnejše omejitve izdatkov.

Ureditev perečih tarifnih vprašanj v Sloveniji.

Ob priliki zadnjih konferenc v Beogradu je tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani g. Ivan Mohorič obiskal novoimenovanega načelnika komercialnega oddelka generalne direkcije državnih železnic g. dr. Markovića ter ga opozoril na skrajno perečnost rešitve železniško-tarifnih vprašanj za našo industrijo in trgovino. Dr. Marković je izjavil, da želi izvesti sistematično organizacijo komercialne službe v naši državi, da pa njegova stremeljenja zadevajo na skoro nepremagljive težkoče, da si pridobi v to svrhu potrebno osobje. Za enkrat je načrt železniškega obratnega pravilnika za celo državo že dogotovljen in upa, da bo še tekom meseca oktobra, ko ga odobri ministrski svet, stopil v veljavo. S tem dobimo enotno pravno bazo za vršitev železniškega prometa. Poleg tega upa, da bo v kratkem tudi objavljen že izgotovljeni načrt enotnega kilometrskega kazala za celo državo, katerega namerava samo še podrobiti formalni reviziji.

Na vprašanje, kako zamišlja izjednačenje blagovne klasifikacije, je g. načelnik izjavil, da namerava vzeti za podlago predvojno razvrstitev, vendar smatra, da je treba vsled različnosti razvoja cen posameznim vrstam blaga izvršiti v njej mnogo korektur. Opozarja že sedaj zbornice in strokovne korporacije, da naj pripravljajo tozadevni material, da se bo delo na ta način olajšalo in pospešilo. Zbornični tajnik g. Ivan Mohorič ga je opozarjal na najnost uvedbe relacijskih in stopinjskih tarif za dovoz naših produktov na ona domača tržišča, kjer nam vsled ugodnejše lege konkurirajo Madžari, Čehoslovaki in Avstrijci. Enako nujna je tudi uredba postajne tarife za izvoz našega lesa. G. načelnik je obljubil, da bo tem vprašanjem posvetil posebno pažnjo.

Glede predloga, da se 30% popust za dovoz žita in moke iz Vojvodine, ki je bil odobren za prevoz hrane za pasivne kraje, odobri tudi za Slovenijo, je izjavil, da Slovenije v smislu te naredbe ni mogoče smatrati za pasivno pokrajino, kakor je Dalmacija in Crna gora, kjer prebivalstvo nima nikake druge možnosti zaslužka. Gosp. tajnik Mohorič ga je opozarjal posebno na krizo naše mlinske industrije in prosil, da bi se v smislu zborničnih predlogov omogočilo s primernimi tarifnimi ukrepi boljše izkoriščanje kapacitete mlinskih podjetij v Sloveniji.

Glede odprave lomljenega računarskega tarif za promet preko prog bivših južnih železnic je izjavil, da uvideva

opravičenost naše zahteve in da se vsi merodajni činitelji strinjajo v tem, da je treba tej naši prošnji ugoditi in da zato upa, da bo vprašanje v kratkem ugodno rešeno, dasi bo to povzročilo vsaj začasno nekoliko nazadovanja železniških dohodkov.

Konečno je izjavil dr. Marković, da je njegova želja od prevzetju novega urada, da se polagoma likvidirajo vsi medvojni in povojni ukrepi v železniškem prometu, da se tako čimbolj približamo mirodnim razmeram. Med temi ukrepi je predvsem znatno znižanje dodatnih dobavnih rokov ter redukcija nekaterih pristojbin, ki so bile zaradi povojnih razmer nadmerno povišane.

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

49. NAŠE PROIZVAJANJE PAPIRNATIH VREČIC, KUVERT IN KARTONSKIH IZDELKOV.

Papirnatih vrečic se izdelujejo v Srbiji, Bosni, Vojvodini in Sloveniji. V Srbiji se izdelujejo v Beogradu, Nišu, Leskovcu in Skoplju.

V Beogradu se nahajajo nastopne tovarne papirnatih vrečic: 1. tovarna papirnatih vrečic in kuvert »Jadran«, last trgovcev: Uskokovića, Tomaskovića in Čuturila, ki izdeluje vsakovrstne vrečice, in sicer do 2500 kg na dan. Dela s štirimi stroji; 2. tovarna Dušana Štepića, ki izdelava na leto 15 do 20 vagonov vrečic; 3. poleg teh je v Beogradu na Dorčulu še neka manjša tovarna, ki pa prehaja iz rok v roke.

Pogorela tovarna Ilije Mališića se ni več obnovila.

V Nišu ima tovarno vrečic Milan Joksimović, ki izdelava na leto približno 24 vagonov. Obratuje z enim strojem. Na dan izdelava do 1000 kg vrečic.

Tovarna bratov Stanković ni več v obratu.

V Leskovcu imata tovarno papirnatih vrečic trgovca Mitrović in Milenković. Imata strojni obrat (1 stroj).

V Skoplju izdelujejo papirnatih vrečic nekateri trgovci in jih prodajajo po okolici.

V Subotici se nahaja le ena tovarna papirnatih vrečic.

V Beždanu (Bačka) se nahaja tovarna »Orient«, ki predeluje papirnatu blago. Ta tovarna izdeluje navadne vrečice, vrečice za bonbone, kavo in čaj, šolske zvezke, beležnice, komisijske knjige in ostalo podobno blago. Delavcev zaposluje 35—40. Pri prodaji svojih izdelkov trpi pred inozemsko konkurenco.

V Sarajevu izdeluje papirnatih vrečic Islamska delniška tiskarna, da bi bolje zaposlila muslimansko žensko. Tudi ta tovarna občuti ostro konkurenco inczemskega, osobito avstrijskega blaga.

V Lepoglavi se v kaznilnici izdelujejo papirnatih vrečice za vsebino od 1/8 do 15 kg, in sicer iz papirja, ki ga dobavlja podjetnik. Na leto se izdelava 5 do 6 vagonov, izdelati bi se moglo tudi do 20 vagonov. Dela se le 3 do 4 mesece v letu.

V Zagrebu se nahajajo nastopne tovarne: 1. tovarna papirnatih vrečic Viljema Gvozdiča, ki izdeluje vrečice iz navadnega in celuloznega papirja. Sedaj izdelava na mesec tri vagona, mogoče bi pa izdelati tudi trideset vagonov, ako bi se mu ne bilo treba boriti z avstrijsko konkurenco. Delavcev zaposluje 80; 2. Štefan Kugli, veletrgovina s papirjem, izdeluje na leto približno 20 vagonov. Zaposluje 25 delavcev. To leto namerava postaviti še tri stroje in s tem proizvodnjo zmnožiti podvojiti; 3. Hlavati, Belesmin in drug, ki izdelujejo v zadnjem času navadne in lekarniške papirnatih vrečice ter trgovske knjige vseh vrst. Delavcev imajo 35.

V Ljubljani se nahaja A. Zeschkova tovarna papirnatih vrečic, ki izdeluje vrečice za kolonijalno blago iz navadnega papirja za zavijanje in iz finega celuloznega papirja, vrečice za perilo, lekarne in drogerije. V obratu ima 10 strojev in zaposluje 28 delavcev. Pred vojno je zaposlovala 40 do 50 delavcev. Sedaj je obratovanje omejila vsled avstrijske konkurence.

Celulozen papir kupuje v vevški papirnici, navaden papir za zavijanje pa v Avstriji. Sedaj namerava začeti izdelovati tak papir tovarna v Sladki gori. (Nadaljevanje sledi.)

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v IV. četrtletju 1924.

(Opozoritev Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani.)

I. STANOVANJSKI IZKAZI.

Do dne 30. novembra t. l. morajo vsi posestniki hiš v Sloveniji in v Prekmurju vložiti sami ali po svojih namestnikih pri pristojnih davčnih oblastvih hišne in stanovanjske izkaze, če so hiše dane v najem, za v najem neoddana poslopja pa zaznamek prebivalcev takih poslopij.

Tiskovine se dobivajo brezplačno pri vseh davčnih oblastvih in davčnih uradih.

II. DAVEK NA POSLOVNI PROMET.

Davčni zavezanci, ki so dolžni voditi za davek na poslovni promet knjigo opravljenega prometa (poleg podjetij, ki javno polagajo račune in družb z omejeno zavezo vsi obrati, katerih promet je presegal v letu 1923: vsoto 360 lisoč dinarjev), so dolžni odpremiti davek za III. četrtletje 1924 do 30. oktobra 1924 in hkratu predložiti prijavo.

Zamudniki se še posebej opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter z zapretilom uradne ocene in rednostnih glob.

Kdor vloži nepravilno prijavo, izgubi pravico priložbe.

III. DOSPELOST DIREKTHNIH DAVKOV.

Dne 1. novembra dospo v plačilo vsi direktni davki za IV. četrtletje 1924. Davčni uradi so upravičeni jih prisilno izterjavati, ako se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti, in zaračunavati poleg 8% zamudnih obresti še za opomin 4% terjanega zneska.

IV. DOPOLNILNA PRENOSNA TAKSA.

Od dopolnilne prenosne takse v letnem znesku nad 500 Din je plačati 3. obrok od 1. do vštelega dne 15. oktobra 1924.

Kdor ne položi predpisane vsote v določenem roku, plača poleg redne takse 8% obresti in kot kaznen še dvakratni znesek nepoložene takse.

Izvoz vina in železniški tarifi.

V ilustracijo konkurenčnih razmer v železniško tarifnem oziru za izvoz naših in italijanskih vin v Avstrijo in na Češkoslovaško navajamo v nastopnem stavku sedaj veljavnih tarif.

Za dovoz vina v Avstrijo je merodajna izjemna tarifa 81. avstro-jadranskega zveznega prometa, ki predvideva za pošiljatve vina v sodih ali zabojih pri 10-tonskem tovoru za 100 kilogr.: Trst—Dunaj 1510 cts, Trst—Linz 1410 cts, Trst—Beljak 625 cts in Trst—Innsbruck 1400 cts.

V prometu s Češkoslovaško je merodajna izjemna tarifa 7 A, ki predvideva za posamezne postaje sledeče tovarniške postavke: Trst—Karlovy Vari 1720 cts, Trst—Heb 1320 cts, Trst—Plzen 955 cts, Trst—Bodenbach 1540 cts, Trst—Praga gl. k. 1100 cts, Trst—Ustje 1465 cts.

Za prevoz vina iz naše države na Češkoslovaško pa veljajo po naših tarifnih evidencah nastopni stavki: za relacijo Ljubljana—Praga, tovor 10 tisoč kilogr. v sodih ali cisternah: Ljubljana—Špilje, razred A za 100 kilogr. 16.70 Din, Špilje tranzit—Summerau tranzit 94.800 aK, Horny Dvorište—tranzit Praga 19.27 Kč.

Pri relaciji Maribor—Praga pa pride na našem jugoslovanskem ozemlju v poštev proga Maribor—Špilje tranzit 3.80 Din za 100 kg, med tem ko ostaneta ostali dve postavki neizpremenjeni.

TRBOVELJSKI PREMOG, DRVA, KOKS, ANGLEŠKI PREMOG, ŠLEZIJSKE BRIKETE dobavlja

„ILIRIJA“, Ljubljana KRALJA PETRA TRG 8. Telef. 220.

Plaćilo tudi na obroke!

Trgovina.

Zastopnike švicarskih tvrdk poljubne stroke išče neki švicarski urad. Trgovskim agencijam odnosno tvrdkam, ki se zanimajo za to zastopstvo, je naslov konzulata, kamor se jim je obrnili za nadaljnje informacije, na razpolago v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Konkurz je razgašen o imovini Adolfa Fieglmüllerja, Irgovca v Zupelevcu pri Brežicah. Oglasilveni rok poteče dne 10. oktobra t. l.

Poravnave. — Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Marije Padarjeve, Irgovke v Vidmu pri Dobropoljah. Narok za sklepanje poravnave je določen na dan 6. novembra t. l., oglasilveni rok pa poteče dne 2. novembra t. l. — Poravnalno postopanje Antona Kocurvana, Irgovca v Celju, je končano, ker se je z upniki poravnal.

Vpisi v trgovski register. — Vpisale so se nastopne firme: Tovarna lestenin Savinja, družba z omejeno zavezo v Celju; Matija in Alberi Tschinkel, parna žaga v Grčaricah (okr. Novo mesto); Vilhar in Pelernel, Irgovina z manufakturnim blagom in konfekcijo v Laškem; Gradbeno podjetje in tehnična pisarna Probuda, družba z omejeno zavezo; »Slavija«, mednarodna transportna delniška družba v Beogradu, podružnica Ljubljana, Josip Benkovič & Co., Irgovina z lesom in lesnimi produkti v Rumunji vasi (okr. Novo mesto).

Indeksna številka za preživljanje v Nemčiji se je po stanju dne 24. septembra t. l. zvišala na 1170 milijardkratni znesek predvojnih cen. Teden poprej je znašala indeksna številka 1160 milijardkratni mnogokratnik. Tekom enega tedna se je torej povišala za 0.9%.

Indeksna številka za preživljanje v Avstriji. — Za preživljanje, ki je stalo na Dunaju v januarju l. 1914. 82 K 33 v, se je potrebovalo v januarju l. 1921.: 3659 K 5 v, v mesecu septembru 1924.: 1.270.540 K, v mesecu oktobru 1924 pa 1.277.660 K. Indeksna številka je znašala v prvem polletju 1914: 2.13, začetkom leta 1921: 100, v mesecu septembru t. l.: 32.923.65 in mesecu oktobru: 33.108.15.

Francoska trgovska bilanca. Francija je v prvih osmih mesecih tega leta uvozila za 26.044.575.000, izvozila pa za 27.293.159.000 frankov blaga. Bilanca je torej aktivna za 1.248.584.000 frankov.

Obrt.

Izdelovanje enotnega obrtnega reda. — Do poročilih iz Beograda zbiranje materiala za novi obrtni red najboljše poteka. Ministrstvo trgovine in industrije zbira sedaj izjave raznih gospodarskih organizacij in korporacij. Ko jih zbere, skliče komisijo, ki bo izdelala prvi načrt, ki bo podlaga nadaljnjemu delu. Predlog zakona bo vsekakor izvršen najkasneje do meseca decembra t. l.

Podelitev obrtnih listov tujim podaniikom. — Ministrstvo trgovine in industrije je odredilo, da mora vsak inozemec, kateri zaprosi za obrtni list, ki ga upravičuje izvrševati obrt ali trgovino, med drugim dokazati, da ima dovoljenje stanovali na kraju, v katerem namerava izvrševati obrt.

Davki in takse.

Gremij trgovcev v Ljubljani in gremij Irgovcev za politični okraj Ljubljana okolica opozarjata vse ločilce in prodajalce alkoholnih pijač na drobno in na debelo, da se morajo glasom naredbe finančnega okrajnega ravnanjskega v Ljubljani in glasom v Uradnem listu z dne 16. sept. t. l., št. 91 na temelju čl. 13., točka 5. pravilnika k tar. post. 62. taksnega zakona zaradi odmere takse najkasneje do 11. oktobra t. l. prijaviti pri pristojnem oddelku finančne kontrole in naj prinesejo s seboj: 1. obrtni list o pravici točenja alkoholnih pijač; 2. podatke o količinah (litrih) posamezne vrste iztočenih alkoholnih pijač od 1. julija 1923 do 30. junija 1924; 3. mere točilnega prostora; 4. podatke o številu miz in stolov; 5. podatke o številu služabništva; 6. izkazilo o osebni pravici postlovdje; 7. kolek za 5 Din za prijavo. Vsak naj pride osebno ter se mu prijavi izpolni pri oddelku finančne kontrole. Opozarja se, da je v slučaju opustitve naznanila predpisana kazen v znesku 100—2000 dinarjev.

Volitve v pridobinske komisije v Prekmurju. — Za Prekmurje se končno vendarle uposlavi komisija ljudi za odmero občne pridobine III. in IV. razreda. Prva bo obstojala iz 4, druga pa iz 6 članov in iz istega števila namestnikov. Polovico članov imenuje finančna uprava, polovico jih pa izvolijo davkoplačevalci. Volitve se vrše dne 26. i. m. Volilni imeniki so že razgrnjeni. Rok za reklamacije je določen od 1. do 15. oktobra t. l.

Viržinke so cenejše. — Uprava državnih monopolov v Beogradu je znižala ceno viržinkam izza dne 1. oktobra t. l. od 125 Din na 100 Din za 100 viržink, to je na 1 Din za veržinko.

Državnim dobaviteljem. — Ministrstvo financ (generalna direkcija neposrednih davkov) je odredilo z razpisom z dne 30. maja 1924, št. 673, da morajo vse državne blagajne, kadar odtegnejo pri izplačilu 1% davek na poslovni promet, dati dobaviteljem po členu 10. pravilnika k zakonu o davku na poslovni promet priznanico za odtegnjeni davek. Te priznanice služijo davkoplačevalcem napram davčnim oblastvom za dokazilo, da so plačali na ta promet, opravljen z državo, davek že v obliki odbitka, kar se vpoštevava potem pri ugotovilu celotnega prometa. Te priznanice niso zavezane kolkmu, ker se izdajajo uradoma in se v njih potrjuje samo prejem davka.

Carina.

Nečistljivost deklaracij in pobolnic. — Iz večih krajev nam dohajajo pritožbe, da carinski uradniki jako nečistljivo izpolnjujejo deklaracije in pobolnice. Večina pritožb je imela vsaj toliko uspeha, da so posamezni carinski uradi naročili svojim organom, da deklaracije in pobolnice čiljivo izpolnjujejo. — Interesente, katerih pritožbe do sedaj niso imele uspeha, opozarjamo, da se je treba v primeru nečistljivega rokopa okoristi s številkami, katere naznačujejo v poštev prihajajoče tarifne postavke, kakor tudi carinske stavke.

Carinsko posredništvo. — Pretekli teden so se vršile v Beogradu konference o ureditvi carinskega posredništva. Na tej konferenci je zastopal gospodarske kroge iz Slovenije tajnik Trgovske in obrtniške zbornice g. Mohorič. Generalna direkcija državnih železnic je stavila predlog, da se prenese carinjenje na železniško upravo z izključitvijo carinskih posrednikov. Izvedba tega sklepa po zadela na precejšnje tehnične težkoče, vsled česar se je s slava pravilnika poverila posebnemu odboru, sestojecemu iz zaslopnikov generalne direkcije carin in prometnega ministrstva.

Zamudne obresti pri plačilu carine. — Avstrijsko finančno ministrstvo je naredbenim polom odredilo, da se od 1. oktobra naprej pobirajo za odgovorno plačilo carine od 12 na 16% povisane zamudne obresti.

Prejemki naših carinarnic v letu 1923. — Carinarnice so v letu 1923. pobrale 1.340.768,748 Din uvozne in 357.323.470 Din izvozne carine, skupaj 1.698.092.218 Din. Uvozne carine so pobrale največ carinarnice: v Zagrebu 297.841.890 Din (22.2%), Beograd 238.505.638 Din (17.8%), Ljubljana 131.294.683 Din (9.8%), Maribor 71.077.570 Din (5.3%). Od carinarnic v Sloveniji so pobrale znatne vsote nastopne: Jesenice 6.909.990 Din (0.5%), Rakek 1.734.581 Din (0.1%) in Celje 21.786.280 Din (1.6%). — Izvozne carine se je največ pobralo v Štoboci 572.198.229 Din = 20.2% in v Mariboru 53.751.691 Din = 15.6%. V Sloveniji so ostale carinarnice pobrale nastopne zneske: Ljubljana: 3.724.082 Din (1.9%), Jesenice 32.079.840 Din (9%), Rakek 31.519.740 Din (8.8%) in Celje 984.092 Din (0.3%). Carinarnice v Sloveniji so po teh podatkih pobrale skoteno pelino uvozne ter nad eno tretjino izvozne carine.

Denarstvo.

Za zvišanje zakonite obrestne mere na Madžarskem. Madžarsko Udruženje bank se je obrnilo do vlade z zahtevo, da se zviša zakonita obrestna mera, ki znaša sedaj 8%. S tem bi se omogočil dotok angleškega kapitala.

Znižanje obrestne mere za vloge v Nemčiji. V Nemčiji so se banke dogovorile, da spričo znižanja obrestne mere za terjatve znižajo tudi obrestno mero

za vloge. Obrestna mera od vlog, odpovedljivih na 14 dni, se zniža od 12 na 9%.

Promet.

Trasiranje proge Rogatec—Krapina—Golubovec ter Varaždin—Koprivnica. — Sekcija za trasiranje železnic na Hrvaškem in v Sloveniji namerava med 6. in 7. i. m. pričeti s trasiranjem omenjene proge. Ako bo vreme ugodno, bo trasiranje izvršeno do 1. novembra t. l. Ker je v našem splošnem narodnogospodarskem interesu, da se ta predela čimpreje izvršijo, je neobhodno potrebno, da gre prebivalstvo krajev, kjer se bodo izvršila trasirajska dela, sekciji na roko in ji po možnosti olajša delo v terenu.

Pomanjkanje vagonov. — Ob priliki kongresa za ureditev carinskega posredništva je tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani g. Mohorič osebno interveniral na merodajnih mestih v Beogradu in Zemunu zaradi pomanjkanja železniških vagonov v Sloveniji in usluo še podrobneje utemeljil vse akcije, katere je v tej zadevi v zadnjem času podvzela Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. Centralna podela kola je nakazala ljubljanski direkciji 300 odprlih vagonov, ki so včeraj dospeli v Slovenijo. S tem je krila potreba že naročenih voz in je pričakovati, da se bodo v bodoče vse zahleve interesentov za odprle vagone v polni meri krile. Primanjkuje le še specijalnih voz za prevoz izredno dolgih lramov.

Otvoritev telefonskega prometa Celje—Italija. — Akcija za otvoritev telefonskega prometa Celje—Italija ugodno poteka. Poštna direkcija v Ljubljani je spomenico Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani ministrstvu najpoprejše priporočila v ugodno rešitev. Direkcija je v svoji izjavi poudarila, da iz tehnične in prometne stališča ni proli otvoritvi zaprosenih relacij nikakih zaprek, ker imamo med Ljubljano in Celjem poseben telefonski vod, ki sedaj ni preobremenjen in ker tudi vodi med Ljubljano in Trstom niso zadosti izkoriščeni. Nova relacija bi brez motenja obtoječih zvez samo oživila promet na imenovanih vodih.

Zapiranje vagonov s patentiranimi vijaki. — V št. 116. z dne 30. septembra t. l. smo omenili akcijo, katero je podvzela Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani, da se ukine obligatorno zapiranje vagonov s patentiranimi vijaki. Kakor doznavamo, si ljubljanska direkcija državnih železnic ni povsem osvojila zborničnega predloga, ampak predlaga le delno odpravo te obveznosti. Po njenem mnenju naj bi se izvzele od obveznega zaklepanja z rekdornimi vijaki samo tovrstne pošiljke sledečih vrst: 1. Blago, ki se sicer prevaža v odprtih vozovih, pa je bilo iz kateregakoli razloga nalovljeno v pokriti voz; 2. vojaške pošiljke; 3. žive živali; 4. pošiljke s spremljevalci; 5. apno, kamenje, opeka, cement, gnojila, ruda, les, papir, kovine, krma, prazna embalaža vseh vrst in različni polfabrikati; 6. za ostale vrste blaga pa naj bi se vse oblastijske direkcije pooblastile, da smejo posameznim tvrdkam v ozira vrednih slučajih, posebno ob prevozu na kratko progo, kjer je izključena vsaka latvina, v lastnem delokrogu dovoljevati olajšave za zapiranje. — Ne moremo se strinjati samo z delno odpravo, ampak vztrajamo na zahtevi, da skrbi železniška uprava v vsakem primeru na lastne stroške za plombiranje vagonov in za sigurnost transportov.

Telefonska zveza z Vojvodino. — Po ustanovitvi blagovne borze v Ljubljani je za njeno poslovanje, kakor tudi splošno za obrat vseh veletrgovin z žitom in lesnimi pridelki ter z živili sploh direktna redna telefonska zveza med Ljubljano in žitnorodnimi kraji v Sremu in Vojvodini izrednega pomena. Ta zveza je predpogoj dobrega poslovanja borze, točnih informacij, hitrih dispozicij in izkoriščanja ugodnih kupčijskih situacij. Pri obstoječih zvezah interesenti ne morejo dobiti prav v najvažnejših poslovnih urah telefonske zveze s kupčijskimi centri v Vojvodini, to je predvsem z Novim Sadom, Subotico, Somborom. Dasi interesenti že v zgodnjih jutranjih urah prijavljajo pogovore z navedenimi kraji, ne morejo kljub ponovnim urgencam dobiti zveze.

Centrala jim običajno stereotipno odgovarja, da aje proga iz Beograda v Vojvodino zasedena. Zaradi tega so tukajšnja borza in njeni člani ter vsi glavni importerji živil iz Vojvodine navezani na posredovanje Zagreba, odnosno Beograda. Tako se osredotoča trgovina, ki bi se imela vršiti direktno in brez nepotrebne posredovanja, polagoma v Zagrebu in Beogradu. Nedostatek, ki ga povzroča telefonska mizerija, je tem bolj občuten, ker tudi brzjavke prihajajo iz Vojvodine skoro vedno z zakasnitvijo. Tako na primer dobivajo lukajšnje tvrdke važne kurzne notacije, ki jih odpošiljajo borzni senzali iz Novoga Sada, vsak dan ob zaključku borze, to je ob pol ene ure popoldne, po večini šele drugi dan zjutraj, ko so že davno objavljene v časopisju. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je v očigled tem nedostalkom naprosila direkcijo pošte in brzjava v Ljubljani, da posreduje pri ministrstvu, da se uvedejo za promet med Ljubljano in Vojvodino govorilne ure, ki bodo nudile možnost vsakodnevnega spoja ob določenem času. Hkratu je predlagala ureditev brzjavne zveze, da se brzjavke z nepotrebnim tranziliranjem ne bodo med potom po cele ure zadrževale.

Hitra prodaja je velik dobiček!

Med predmete, katere v Vaši trgovini vedno naglo prodate, spada brezdvomno milo „ZLATOROG“. S tem visokovrednim izdelkom si ohranite Vaše odjemajce in zvišate promet. Ne dajte se premotiti z navidez cenejšimi izdelki, kateri Vam donesejo samo pritožbe Vaših odjemalcev.

Iz naših organizacij.

Sprejemanje trgovskih vajencev. — Gremij trgovcev v Celju obvešča vse svoje člane, da se je na obnem zboru Zveze trgovskih gremijev, ki se vršil dne 25. maja t. l. na Bledu, predlagalo, da se pri sprejemanju vajencev trgovci ozirajo na predizobrazbo vajencev in zahtevajo uspešno dovršitev šestih razredov ljudske šole ali dveh razredov kake srednje šole. Predlog je bil sprejet. Na podlagi tega sklepa je Zveza izdala vsem gremijem in združenim poziv in priporočilo, naj trgovci pri sprejemanju vajencev stremijo po možnosti za tem, da bo trgovski naraščaj imel čim višjo šolsko izobrazbo, da se na ta način dvigne duševni nivo trgovske omladine. — V tem vprašanju ne vsebuje sedaj javljani obrtni red nikakih določb. Zato je odvisno največ od trgovcev samih, da pripomorejo sklepu do veljave. Ob pričetku šolskega leta, to je ob času, ko se vajenci običajno sprejemajo, se hoče gremij revalni po označenem sklepu in vnovič opozarja svoje člane, naj pri sprejemanju vajencev upoštevajo sklep Zveze in sprejemajo le take vajence, ki imajo najmanj zgoraj navedeno šolsko predizobrazbo. Na prihodnjem obnem zboru namerava gremijalno načelstvo slaviti glede šolske predizobrazbe vajencev konkretne predloge.

Dopisi.

Zloraba železniških legitimacij. — Z dežele smo dobili nastopni dopis: Ako se danes pelješ z vlakom, najdeš komaj prostor, kamor bi se vsedel. Na policah in povsod je polno priljage, da se opravičeno bojiš, da se ti bo kaj preobrnilo na glavo. Vozijo se z ogromno priljago železničarji in njihovi svojci, kateri redno kupčujejo med našimi me-

sti, kakor jim pač kaže, ne da bi imeli za to kako obrno dovoljenje. Medtem ko se legitimni trgovini nakladajo ogromni davki in ima velike druge stroške: plačevati mora visoke voznine in tovornine, lahko vozijo blago in sebe ti prekupci zastoni. S temi kupčijami se tudi prizadeli železničarji sami ne strinjajo, ker jim jemljejo ugled. Ape-liramo na gospoda železniškega ministra, da enostavno odvzame železniške legitimacije onim, kateri jih zlorabljajo v kupčijske svrhe. Ne samo da povzročajo legalni trgovini občutno škodo, ampak oškodujejo tudi železniško upravo samo za voznino in tovornino. Tudi davčno oblastvo ima tu svojo škodo. Železniške legitimacije naj se uporabljajo za lastno potrebo imejitelja, ne pa za kupčije.

Razno.

Mednarodni kongres za štedenje. — Povodom stoletnega jubileja Milanske hranilnice je sklican mednarodni kongres za štedenje. Kongres se bo bavil z vsemi vprašanji, ki so s štedenjem v zvezi, ter poudaril načelo štedenja za odločujoč faktor v gospodarskem razvitku vsakega naroda. Kongresa se udeleže po posebnem odposlansivju tudi naši denarni zavodi, včlanjeni v savezu denarnih in zavarovalnih zavodov.

Deseturni delovni čas v beograjskih trgovinah. — Beograjska trgovska omladina je naslovila na trgovsko zbornico v Beogradu spomenico, v kateri prosi, da se zbornica zavzame za ureditev delovnega časa v trgovinah brez razlike in za to, da bodo beograjske trgovine odprte od 7. do 12. ure in od 14. do 19. ure. Zbornica je to spomenico odobrila in izvolila poseben odbor, ki naj jo zastopa pri ministrih trgovine in industrije ter socialne politike.

Brezžični razgovor na daljavo 18.000 kilometrov. Na Angleškem so pred kratkim poskusili se razgovarjati z brezžično postajo v Avstraliji. Poizkus je popolnoma uspel. To je največja daljava, na katero so razgovori po brezžičnem brzjavju še mogoči. Pred rekonstrukcijo sedanjih aparatov so se mogli brezžični brzjavje oddajati le na daljavo 3000 km. Zboljšanje aparatov je sedaj omogočilo brezžično brzjavljanje na daljavo 18.000 kilometrov, toliko znaša namreč zračna črta med Anglijo in Avstralijo.

Najditelj zlatih ležišč v Transvaalu umrl v siromaštvu. Iz Johannesburga v Južni Afriki poročajo, da je tam te dni umrl v siromaštvu dobro znani najditelj prvih in najbogatejših rudnikov zlata Jurij Walker. Ta mož, čegar ime je bilo svetovno znano, se je nahajal v 71. letu svoje starosti. Premoženja ni imel. Zadnjih deset let se je moral zadovoljevati s skromno umirovno, katero mu je izplačevalo angleško ministrstvo rudnikov. Jurij Walker je bil rojen v Wiganu in je prišel kot 8 letni deček s svojimi roditelji v Transvaal. Tu je pozneje delal skoraj 10 let v diamantnih jamah in je zaslužil toliko, da bi si mogel sezidati leta 1886 malo hišico. Pri kopanju pa je našel na zlato vsebujoče kamenje. Ta srečni slučaj je bil odločilen za njegovo bodočnost. Začel je iskati zlato. Ze prvi poskusji so ga zadovoljili popolnoma, kajti na kraju, kjer je hotel sezidati hišo, se je nahajalo izvanredno mnogo zlate rude. Začel je s svojimi tovariši, s katerimi je delal v jamah diamantov, izkoriščati najdene zaklade in je s tem postal ustanovitelj nove rudokopske kolonije, katera obstoja še danes pod imenom »Goleet City«. Po svojem velikem uspehu je prodal zlato jamo neki angleški družbi v nadi, da bo dosegel pri denarnih spekulacijah še večje uspehe. Toda varal se je. V par letih je izgubil vse svoje premoženje.

Ljubljanska borza.

Dne 6. oktobra 1924.

Les. Smrekovi, jelovi hlodi od 30 do 60 cm, 4 m dolžine, zdravi, fco naklad. postaja, blago 330; tramiči (fileri) 3-3, 3-4, 4-4 5, 5-6, 5-7, od 5 m naprej, merkantilno balgo, fco meja, denar 422; hrastovi plohi neobr. 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, fco meja, blago 1200; bukovi plohi neobr. 45, 50, 60, 70, 80, fco meja, blago 735; remeljni 8-8, I., II., fco meja, blago 750; remeljni polov., 30-60, 35-70, fco meja, bl. 745; drva hrast., suha, 1 m

dož., fco meja, 6 vag., den. 22, blago 23, zaključek 22; oglje la vilano, fco meja, denar 115; bouls hrastov, fco nakladalna postaja, blago 1500.

Zito in poljski pridelki. Pšenica: domača, fco Ljubljana, den. 380, bačka, par. Ljubljana, blago 425; koroza bačka, par. Ljubljana, blago 340; koroza bačka, umetno sušena, par. Ljubljana, blago 290; oves bački, par. Ljubljana, blago 330; laneno seme, par. Ljubljana, denar 685; Pšenična moka bačka, par. Ljubljana: št. 0, blago 615, št. 2, blago 565, št. 5, blago 515, št. 6, blago 465.

Stročnice, sadje: Fižol: ribničan, orig. fco Ljubljana, denar 550, prepeličar, orig., fco Ljubljana, denar 450, mandolon, orig., fco Ljubljana, 350.

Dolnice. Celjska posojilnica, den. 210, Ljublj. kreditna banka, den. 225, blago 233; Merkantilna banka, den. 123, blago 128; Prva Hrvat. štedionica, den. 916, bl. 922; Slavenska banka, blago 100; Trboveljska premogokop. družba, blago 385; Združene papirnice, blago 115; 4% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke, blago 89.

Hmelj.

XXVII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Žalec v Sav. dolini, 5. okt. 1924. Skoro polovica letošnjega pridelka se je že prodala po vedno se dvigajočih cenah. Včeraj se je plačalo za partijo goldinga 10.500 Din za 50 kg — po dosedaj najvišji ceni. — **Društveno vodstvo.**

Svetovna produkcija hmelja. Po poročilu češkega društva za izvoz hmelja se bo letos pridelalo v posameznih državah nastopne množine hmelja v kvintalih: Češkoslovaška 160.000, Nemčija 160.000, naša kraljevina 45.000, Poljska 50.000, Francija 80.000, Belgija 45.000, Anglija 325.000, Rusija 50.000, druge evropske države 10.000, Zjedinjene države 190.000 in Avstralija 20.000. Društvo pričakuje, da bo letošnji pridelek za 50—60% večji nego lanski in bo vsakor presegal svetovni enoletni konzum.

Tržna poročila.

Cene življenjskih potrebščin v Ljubljani in drugih mestih naše kraljevine. V mesecu septembru t. l. so bile povprečne cene za najvažnejša živila sledeče: kruh, beli (črni): Ljubljana 6.50 (5.50), Zagreb 6.25 (5.25), Beograd 5.30

do 6 (4.50 do 5), Sarajevo 6.50 (5.50), Maribor 6.50 (5.50), Celje 7.20 (6.20). Moka štev. 0 (štev. 2): Ljubljana 6.50 (6.25), Zagreb 6 do 6.25 (5.75 do 6), Beograd 6.50 do 7 (5 do 6), Sarajevo 6 do 6.50 (6.50), Maribor 7 (6.50). **Mast:** Ljubljana 36—38, Zagreb 37—38, Beograd 30—36, Sarajevo 37, Maribor 39, Celje 41. **Govedina:** Ljubljana 20—27, Zagreb 27—35, Beograd 24—30, Sarajevo 16 do 20, Maribor 20—17. **Mleko:** Ljubljana 3 do 3.75, Zagreb 3.50 do 4, Beograd 5 do 6, Sarajevo 4, Maribor 3—3.50, Celje 3.50 do 3.75.

Svinjski sejm v Mariboru. Dne 3. okt. so pripeljali na sejm 603 svinje in 3 koze. Cene so bile za vsaki komad sledeče: za 5—6 tednov starega prašiča 87.50 do 200 Din, 7—9 tednov 125 do 300 Din, 3—4 mesece 325—500 Din, za 5—7 mesecev 700—750 Din, 8—10 mesecev 825—950 Din, za 1 leto starega 1250—1625 Din. 1 kg žive teže 16.25 do 18.75 Din, 1 kg mrlve teže 23.75—27.50 dinarjev. Koze komad 125 do 200 Din. Semenj je bil sicer dobro obiskan, toda prodal se je malo, ker vlada še vedno denarna kriza, katero kmetje posebno občutijo.

Tržni dan v Mariboru dne 3. oktobra. Ta tržni dan je bil v Mariboru zelo dober obiskan. Meso: Slaninariji so pripeljali z dežele 22 voz svinjine in so prodajali svinjsko meso po 15—38, slanino po 35—37.50 in drob po 15—20 dinarjev za 1 kg; domači mesarji pa so prodajali govedino po 22 do 25, telečine po 25—30 in svinjino po 28—30, noge 15—20, klobase 30—60, prekajeno meso 40—45, glavo 27—28, repe 17.50, drob pa po 8—15 Din za 1 kg.

Perutnina. Bilo jo je okoli 600 komadov in so se prodajale kokoši po 10—50, race po 40—80, gosi po 82.50 do 100, purani pa po 80—120 Din kom. Domači zajčki 10—40 Din komad.

Sadje na mariborskem trgu. V soboto 3. okt. so kmetje pripeljali izredno mnogo jabolk na trg in so jih prodajali po 1.50 do 3 Din 1 kg na debelo — na drobno pa so se prodajala po 2—5 Din, hruške po 3—8, češpljue 12, breske po 6—8, grozdje po 5—10, koslani (surovi) 3—4, pečeni pa po 6—7 Din 1 kg. Bilo je 20 voz sadja.

Zelenjava na mariborskem trgu: 41 voz zelenjave, krompirja, čebule itd. je bilo na trgu. Cene so bile: krompirju 10 Din za mernik (7½ kg), čebuli 3—5 Din za venec, zelnahtim glavam 1—5, kumarcam 0.50 do 1 Din, solahi v glavah 0.25 do 1, endiviji 0.25 do 1.50 Din za komad, kisto zelje 4.50, kislja repa 3 Din 1 kg, fižol 2—3 Din, luščeni grah 3—4 Din za 1 liter.

Druge stvari: mleko 3—3.75, bučno olje 36—37 Din 1 kg, surovo maslo 40—44 Din 1 kg, sirček 5—8 Din komad. — Lesena roba: 3—150 Din

komad, ločena roba 0.50—100 Din za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 30 sept. so kmetje pripeljali samo 3 vozove sena in ga prodajali po 50—55 Din za 100 kg; v soboto pa so pripeljali 4 vozove sena in 1 voz slame in so prodali slamo takoj po 45, seno pa pozneje po 85—87 Din 100 kg. Kmetje čakajo še vedno, da bo paša prenehala in da bo tako seno poskočilo na 100 dinarjev za 100 kg.

Državna borza dela v Mariboru. Od 28. sept. do 4. okt. je bilo 141 prostih mest prijavljenih, 200 oseb je iskalo službe, v 69 slučajih je borza posredovala z dobrim uspehom in 17 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 4. oktobra pa je bilo 5942 prostih mest prijavljenih, 7952 oseb je iskalo službo, v 2678 slučajih je borza posredovala z dobrim uspehom in 1309 oseb je odpotovalo. Delo iščejo: 2 gospodinj za na deželo, 25 hlapcev, 5 oskrbnikov, 24 viničarjev, 4 vrtnarji, 4 železostrugarji, 4 orodni in podkovski kovači, 20 stroj. ključavničarjev, 2 mehanika, 3 elektromonterji, 23 mizarjev, 3 žagarji, 2 sodarja, 6 kolarjev, 5 usnarjev, 4 sedlarji, 1 lapačnik, 27 krojačev in šivilj, 5 peric, 2 modistki, 14 čevljarjev, 1 knjigoveški mojster, 8 brivcev, 16 natakarjev in natakaric, 4 hotelske sobarice, 6 zidarjev, 2 tesarja, 2 slikarja, 7 mlinarjev, 1 pivovarilec, 7 mesarjev, 4 pekov, 6 strojnikov in kurjačev, 10 slug, 25 trgovskih sodružnikov in sodružnic, 89 lovniških in pomožnih delavcev in delavk, 5 čuvajev, 3 hišniki in hišnice, 34 pisarniških moči, 8 vzgojiteljic, 100 gospodinj, 89 lovniških, sobaric, varušek, postrežnic itd., 28 vajencev in vajenk. Delo je na razpolago: 129 hlapcem in deklam, 8 viničarjem, 1 oskrbniku, 200 rudarjem, 2 vrtnarjem, 1 steklarju, 2 košlarjem, 1 kovaču za nože, 1 kleparju, 1 žičarju, 4 cirkularistom, 1 sodarju, 1 stroj. ključavničarju za pogon turbin, 1 mehaničnemu ključavničarju, 2 mojstrom za izdelovanje oken, 1 zidarju, 2 fotografoma, 1 izprašanemu strojniku, 3 izkušenim kurjačem, 1 trgovskemu pomočniku, 1 pisarniški moči (moški), 1 pisarniški moči (ženski), 3 vzgojiteljicam, 2 varuškim, 3 izdelovalcem kravat, 1 nadziralki, 87 gospodinj, kuharicam, služkinjam, sobaricam itd., 2 šteparicama vrhnih delov čevljev, 44 vajencem in vajenkam.

Dobava, prodaja.

Dobave: Dne 17. oktobra t. l. se bo vršila pri intendanturi Dravske divizijske komande v Ljubljani ponovna ofertalna licitacija glede dobave 1.000.000 kg ovsu dne 20. oktobra t. l. glede dobave 850.000 kg moke (tipa 80%).

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 28. okt. t. l. pri ravnateljstvu drž. železnic v Ljubljani glede dobave «klingerit»-plošč; pri ravnateljstvu drž. železnic v Zagrebu glede dobave raznih potrebščin in inventarja za postaje; pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici glede dobave telefonov in signalnih predmetov ter glede dobave hrastovih pragov in hrastovega lesa za skretnice; pri upravi drž. monopolov v Beogradu glede dobave cerezina in svilnatega papirja; pri ravnateljstvu

drž. železnic v Sarajevu glede dobave grejnih cevi. — Dne 29. okt. t. l. pri ravnateljstvu drž. železnic v Ljubljani glede dobave loja, mila, raznih masti in olj, vazelina, bakelj in sveč; pri ravnateljstvu drž. železnic v Sarajevu glede dobave 2000 kg firmeža ter glede dobave razne krede, voska, umivalnih gob ter drugega materiala za čiščenje; pri upravi drž. monopolov v Beogradu glede dobave 1.000.000 novih vreč iz jute. — (Štev. 9426 ex 1924.)

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 29. okt. t. l. pri ravnateljstvu drž. železnic v Zagrebu glede dobave tekstilnega materiala. Dne 30. okt. t. l. pri ravnateljstvu pošte in telegrafa v Ljubljani glede dobave električnih instrumentov za merjenje brzotajnih in telefonskih kablov; pri ravnateljstvu drž. železnic v Ljubljani glede dobave črne pločevine. — 31. okt. t. l. pri ravnateljstvu drž. železnic v Ljubljani glede dobave tekstilnega in kavčukovega materiala; pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici glede dobave raznih podvezic in klinec za tračnice, trefonda in ploščic za lirefond; pri upravi drž. monopolov v Beogradu glede dobave raznih gonilnih jermenov iz usnja. — (Štev. 9992 ex 1924.)

Prodaja stare vojaške opreme se bo vršila dne 22. oktobra t. l. pri oddelku zavoda za izradu vojne odeje v Skoplju. — (Štev. 9992 ex 1924.)

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko vodo
Lastna pražarna za kavo
in mlin da dišave s električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Iv. Perdan
Ljubljana
Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.
Glavni založnik Ciril in Metodovih vžigalic, nudi po najnižji dnevni ceni kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo špecerijsko blago.
Postrežba točna in solidna.

JUGOEKSIM
Trgovska družba. Vekoslav Pelc & dr.
Import **LJUBLJANA** Export
Vegova ulica 8
TRGOVINA
s špecerijskim, kolonijalnim, materijalnim blagom, deželnimi, poljskimi pridelki, lesom in lesnimi izdelki na debelo in drobno

Ugoden nakup za lesno industrijo in mizarje!
Mizarski stroji in orodje
in sicer: 1 skobelnik 70 cm (Dichtenhobelmaschine), 1 poravnalnik (Abrihtmaschine), 1 freza (Fräsmaschine), 1 krožna žaga z železnim stojalom, 1 vrtni stroj (Langlochbohrmaschine), 1 avt. brusilni stroj za 70 cm dolžine, 1 bencinmotor 8 HP in 1 bencinmotor 3 HP, 1 parna vodna sesalka (Wasserdampfpumpe), 10 skobelnikov (Hobelbänke) s pripadajočim orodjem. — Stroji so novi, najboljši inozemske trdnice, ter so vsled opustitve obrta za nizko ceno na prodaj.
Ogledajo se lahko v obratu pri
KG. TOPLAK, STROJNO MIZARSTVO, CELJE, BREG št. 14.

Priporočamo:
Jos. Petelinc
LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.
Najboljši živalni stroji v vseh spremah Gritzer, Adler za rodbinske in obrtne rabe, listam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme.
Es gros!

TISKARNA MERKUR
TRG. IND. D. D.
LJUBLJANA
SIMON GREGORČEVA ULICA 13
Telefon štev. 552
sa priporoča
za naročila vseh v njeno stroko spadajočih del.
Lastna knjigovoznica.
Izvršitev točna in solidna!

JUHAN

se dobi v vseh špecerijskih prodajalnah.
Pisarna: Ljubljana, Gradišče 13.

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj
STOEWER - RECORD
Vrhunec finomehanike.
Zastopstvo:
Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.

Naročajte
TRGOVSKI LIST!